

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії,
ректор Запорізького державного
медичного університету, професор
Ю. М. Колесник
_____ 2022 р.

«УЗГОДЖЕНО»

Відповідальний секретар
приймальної комісії, доцент

Б. С. Бурлака
_____ 2022 р.

Перелік

запитань для проведення співбесіди для осіб, які вступають для навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 228 «Педіатрія» у Запорізькому державному медичному університеті у 2022 році

Пояснювальна записка

На співбесіді вступник повинен продемонструвати знання за спеціальністю 228 «Педіатрія» за блоками дисциплін: «теоретична медицина», «педіатрія», «дитяча хірургія». Вступнику необхідно

знати:

- будову тіла людини та особливості будови дитячого організму, системи, що утворюють органи та тканини на базі сучасних досягнень, макро- і мікроскопічну анатомію, рентген анатомію, індивідуальні статеві та вікові особливості органів і систем; анатомо-топографічні взаємозв'язки органів, варіанти мінливості, аномалії розвитку. Взаємозалежність і єдність структури і функції органів дітей та підлітків;
- структурно-функціональні та молекулярно-генетичні основи функціонування клітин, тканин, органів та функціональних систем дитячого організму;
- причинно-наслідкові зв'язки в патогенезі типових патологічних процесів та патологічних станів, етіологію та патогенез типових соматичних та хірургічних захворювань дитячого віку;
- механізми регуляції функціональних систем дитячого організму на локальному та системному рівнях організації за умов розвитку експериментальної та клінічної патології;
- сучасні методи патогістологічних, імуногістохімічних, морфо-денситометричних та електронно-мікроскопічних досліджень;
- основні принципи патоморфологічної діагностики біопсійно-операційного матеріалу;
- сучасні підходи й методи до виконання міждисциплінарних наукових досліджень;
- теорію процесу пізнання та технологію педагогічного процесу;
- основні положення основ законодавства про охорону здоров'я дітей та підлітків;
- принципи організації надання педіатричної допомоги при соматичних захворюваннях та невідкладних станах в педіатрії, невідкладної допомоги при хірургічних захворюваннях та їх ускладненнях;
- клінічну симптоматику і патогенез найбільш поширених соматичних та хірургічних захворювань у дітей та підлітків, їх профілактику, діагностику та лікування, клінічну симптоматику пограничних станів в клініці;
- основи фармакотерапії в клініці дитячих соматичних та хірургічних хвороб, фармакодинаміку і фармакокінетику основних груп лікарських засобів; ускладнення, викликані застосуванням препаратів, методи їх корекції;
- організацію моніторингу побічних і небажаних ефектів лікарських засобів та післяопераційних втручань, випадків відсутності лікувального ефекту;
- основи імунобіології і реактивності організму;
- основи не медикаментозної та можливої консервативної терапії, фізіотерапії, лікувальної фізкультури і лікарського контролю; показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування;
- основу раціонального харчування та принципи дієтотерапії;
- питання організації диспансерного спостереження за здоровими і хворими дітьми, проблеми профілактики.

вміти:

- проводити критичний аналіз результатів функціональних, інструментально-клінічних, клініко-лабораторних та патогістологічних досліджень, на їх основі оцінювати стан функціонування органів та систем дитячого організму при експериментальній, клінічній та хірургічній патології;

- використовувати сучасні досягнення науки і техніки при проведенні діагностичного пошуку;
- вміти виділити у структурі хвороби провідний типовий патологічний процес, його головну ланку та клінічні ознаки та визначити принципи патогенетичного підходу до лікування дітей та підлітків;
- отримувати інформацію про захворювання, застосовувати об'єктивні методи обстеження хворої дитини, виявляти загальні і специфічні ознаки соматичних та хірургічних хвороб;
- виконувати заходи з діагностики захворювання, оцінки стану хворої дитини і клінічної ситуації відповідно до стандарту медичної допомоги;
- інтерпретувати результати сучасних діагностичних технологій, розуміти стратегію нового покоління лікувальних, хірургічних і діагностичних заходів;
- оцінювати можливості застосування лікарських засобів та методів хірургічного втручання для лікування різних захворювань і патологічних станів; аналізувати дію лікарських засобів за сукупністю їх фармакологічних властивостей; можливі токсичні ефекти лікарських засобів та небажані післяопераційні ускладнення, заходи щодо їх профілактики.
- виконувати основні діагностичні та лікувальні заходи, а також здійснювати оптимальний вибір лікарської терапії для надання першої лікарської допомоги при невідкладних і загрожують життю станах;
- володіти навичками дотримання вимог лікарської етики і деонтології при спілкуванні з пацієнтами різних категорій в залежності від віку, а також їх батьками, опікунами, родичами і близькими;
- аналізувати та оцінювати сучасні наукові досягнення, генерувати нові ідеї при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, в тому числі в міждисциплінарних областях;
- проводити діагностику та лікування найбільш поширених соматичних та хірургічних захворювань у дітей в умовах стаціонару відповідно до Національних стандартів та протоколів з використанням сучасних досягнень науки і техніки;
- надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширених невідкладних станах в педіатрії та хірургічних захворюваннях, надання медичної допомоги при пораненнях та ураженнях в умовах бойових дій та надзвичайних ситуацій;
- виконувати хірургічні доступи при операціях, засвоїти асистування при операціях;
- сприяти технологічному, соціальному і культурному прогресу в академічному і професійному контексті.

ПИТАННЯ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ В АСПІРАНТУРУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 228 «ПЕДІАТРІЯ»

Педіатрія

1. Оцінка фізичного та психо-моторного розвитку дитини до трьох років.
2. Сучасні принципи вигодовування дітей раннього віку та генетичні аспекти харчової непереносимості, синдрому мальабсорбції та мальдигестії. Спадкові захворювання обміну речовин.
3. Диференційна діагностика пневмонії у дітей та сучасний підхід до антибіотикотерапії.
4. Профілактика алергічних захворювань у дітей у світі, на Україні та в регіоні.
5. Диспансерний нагляд за здоровими та хворими дітьми в умовах поліклініки та організація невідкладної допомоги дітям в амбулаторних умовах на сучасному етапі. Невідкладна допомога при основних невідкладних станах. Оцінка стану дитини із судомами, розладами дихання на етапі надання первинної медичної допомоги.
6. Диференційна діагностика та профілактика найбільш поширених дефіцитних станів (рахіт, залізодефіцитна анемія, білково-енергетична недостатність) у дітей раннього віку. Оцінка стану немовлят із низькою вагою на етапі первинної медичної допомоги.
7. Диференційна діагностика системних захворювань сполучної тканини.
8. Профілактика гострої ревматичної лихоманки у дітей.
9. Диференційна діагностика запальних та незапальних захворювань серця у дітей.
10. Порушення серцевого ритму. Синдром Морган'ї-Адамса-Стокса. Невідкладна допомога.
11. Етіологія та патогенез бронхіальної астми. Сучасні принципи діагностики та терапії.
12. Виразкова хвороба у дітей, особливості диференційного діагнозу.
13. Кропив'янка у дітей: етіологія, патогенез, диференційний діагноз, невідкладна допомога та профілактика.
14. Диференційний діагноз захворювань нирок у дітей.
15. Гемолітична хвороба новонароджених, диференційна діагностика жовтяниць.
16. Цукровий діабет у дітей: клініка, лікування, невідкладна допомога.
17. Диференційний діагноз захворювань щитоподібної залози у дітей.
18. Диференційний діагноз хвороб органів кровотворення. Сучасний погляд на геморагічні і тромботичні захворювання.
19. Інтегроване ведення хвороб дитячого віку. Оцінка стану дитини з лихоманкою, кашлем, болем у горлі, болем у вусі на етапі надання первинної медичної допомоги.
20. Вроджені і спадкові захворювання легень. Принципи диференційної діагностики та респіраторної терапії.
21. Сучасні принципи диференційної діагностики функціональних гастроінтестинальних розладів у дітей.
22. Диференційна діагностика найбільш поширених уроджених вад серця у дітей. Сучасна діагностика та лікування серцевої недостатності.
23. Особливості адаптації та транзиторні пограничні стани новонародженого на сучасному етапі.
24. Респіраторний дистрес-синдром у новонароджених та сучасні погляди на формування бронхолегеневої дисплазії.
25. Порушення статевого розвитку, медико-психологічна допомога цьому контингенту хворих дітей на сучасному етапі.

Дитяча хірургія

26. Історія розвитку дитячої хірургії та сучасний погляд на діагностику і лікування хірургічних захворювань у дітей.
27. Організація надання планової та невідкладної хірургічної допомоги дітям в Україні та регіоні.
28. Запальні захворювання черевної порожнини. Гострий апендицит у дітей: класифікація, діагностика, лікування.
29. Запальні захворювання черевної порожнини. Перитонит: класифікація, діагностика, лікування.
30. Набута кишкова непрохідність. Інвагінація та її рідкі форми. Злукова кишкова непрохідність: класифікація, діагностика, лікування.
31. Політравма та травматичний шок у дітей. Особливості травматичних ушкоджень у дітей, особливості надання допомоги.
32. Термінальні стани та серцево-легенева реанімація у дітей, госпіталізованих до хірургічного відділення. Сучасний погляд на проблему. Особливості дитячого віку.
33. Новоутворення у дітей. Особливості, загальні принципи лікування пухлин в дитячому віці.
34. Доброякісні та злоякісні новоутворення м'яких тканин. Нейро- та нефробластоми. Діагностика та лікування.
35. Атрезія стравоходу. Класифікація. Діагностика. Лікування.
36. Діафрагмальні грижі. Класифікація. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження.
37. Особливості діагностики та організація надання допомоги дітям при вроджених вадах розвитку, внутрішньоутробні операції.
38. Гнійні захворювання легенів та плеври: класифікація, сучасна діагностика та лікування.
39. Природжені кісти легенів, гіпоплазія легенів. Природжена часткова емфізема. Сучасні методи діагностики лобарної емфіземи.
40. Вроджений гіпертрофічний пілоростеноз. Класифікація. Діагностика. Лікування.
41. Непрохідність 12-палої кишки та тонкої кишки. Синдром Ледда. Класифікація. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження.
42. Вади розвитку товстої кишки. Хвороба Гіршпрунга.
43. Аноректальні вади розвитку. атрезія та стеноз прямої кишки. Класифікація. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження.
44. Вади розвитку передньої черевної стінки. Класифікація. Діагностика. Лікування.
45. Крипторхізм. Водянка оболонки яєчка. Класифікація. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження.
46. Особливості гнійної інфекції у новонароджених. Флегмона новонароджених.
47. Мастит та омфаліт у новонароджених.
48. Гнійно-запальні захворювання кісток та суглобів. Гематогенний остеомієліт. Класифікація. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження та реабілітація.
49. Вади розвитку сечової системи. Гідронефроз, мегауретер. Класифікація. Діагностика. Лікування.
50. Вади розвитку опорно-рухового апарату вроджений вивих стегна, вроджена клишоногість. Класифікація. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження.

Анатомія

51. Будова та функції органів травної системи.
52. Будова та функції органів дихальної системи.
53. Будова та функції органів сечостатевої системи.
54. Будова серця, артеріальних та венозних судин.
55. Особливості будови та розвитку органів імунної системи.

56. Загальна мієнологія, особливості будови та розвитку м'язів живота.
57. Будова периферійної нервової системи, іннервація м'язів та шкіри кінцівок.

Патологічна анатомія

58. Загибель спеціалізованих клітин: причини, механізми розвитку, морфологічні відмінності некрозу та апоптозу.
59. Ексудативне запалення: причини, патоморфологічні різновиди.
60. Некроз органу: причини, патоморфологія, основні клініко-анатомічні форми.
61. Емболія: класифікація, патогенез, танатогенез.
62. Рак: визначення, вікові особливості розвитку, основні гістологічні форми, особливості метастазування.

Гістологія

63. Цитологія. Загальна організація клітини.
64. Цитологія. Ядерний апарат клітини.
65. Загальні принципи організації тканин.
66. Гемограма та лейкоцитарна формула.
67. Кров. Формені елементи крові. Класифікація, будова, функції.
68. Ембріологія. Запліднення.

Патофізіологія

69. Сучасні уявлення про причинність у патології.
70. Захисні пристосувальні реакції. Адаптація, компенсація. Механізми негайної і довготривалої адаптації. Роль нервових і гуморальних чинників у їх реалізації.
71. Інфекційний процес, загальні закономірності розвитку. Класифікація інфекційних агентів.
72. Роль спадковості та конституції в патології.
73. Поняття про запалення, як типовий патологічний процес, стадії та основні ланки патогенезу.
74. Порушення терморегуляції, гіпер- та гіпотермія, основні механізми виникнення та розвитку. Гарячка як типовий патологічний процес, стадії ата механізми розвитку.
75. Загальний адаптаційний синдром. Механізми формування та прояву. Стрес, стадії розвитку, триада Г. Сель'є.

Гігієна та соціальна медицина

76. Методологічні та методичні основи вивчення впливу комплексу чинників навколишнього середовища на здоров'я дитячого населення.
77. Гігієнічне значення фізичних чинників в умовах населених місць.
78. Сучасні принципи реабілітації та санаторно-курортний відбір.
79. Ведення амбулаторних хворих педіатричного профілю з урахуванням трьохетапності надання медичної допомоги.
80. Облікова документація та оцінка якості медичної допомоги.
81. Основні етапи сучасного наукового дослідження, задачі та методи статистичного аналізу.

Дитячі інфекції

82. Принципи специфічної діагностики інфекційних хвороб у дітей.
83. Поняття про внутрішньоутробні та внутрішньоолікарняні інфекції, профілактичні заходи на сучасному етапі.
84. Діагностика і перебіг вірусних гепатитів. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.

85. Бактеріальні та вірусні менінгіти. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
86. Грип. Клінічний перебіг. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика. Невідкладна допомога при гіпертермічному та судомному синдромі.
87. ВІЛ-інфекція/СНІД у пацієнтів.

Фтизіатрія

88. Сучасні підходи до діагностики та лікування туберкульозу у дітей.
89. Туберкулінодіагностика. Диференціальна діагностика післявакцинової та інфекційної алергії.
90. Ко-інфекція туберкульоз/ВІЛ/СНІД. Особливості перебігу. Особливості ведення випадку, моніторинг ефективності лікування.

Анестезіологія та реаніматологія

91. Тяжка інтубація трахеї: визначення, прогнозування, тактика ведення хворих дітей.
92. Сепсис: визначення, діагностика, основні принципи інтенсивної терапії.
93. Вентилятор-асоційоване пошкодження легень: визначення, патогенез, методи профілактики.
94. набряк головного мозку: клінічні прояви, інтенсивна терапія.
95. Загальні принципи інтенсивної терапії гострих отруєнь.

Фармакологія

96. Фармакокінетика. Основні фармакокінетичні характеристики ліків, їх роль у безпечності застосування, значення для лікаря.
97. Фармакодинаміка, основні поняття про вплив ліків на дитячий організм, найважливіші механізми.
98. Взаємодія лікарських засобів. Несумісність.
99. Небажана дія лікарських засобів.
100. Антибіотики. Класифікація, фармакодинаміка, фармакокінетика, побічна дія та взаємодія з іншими групами лікарських засобів. Принципи антибіотикотерапії.
101. НПЗЗ. Класифікація, фармакодинаміка, фармакокінетика, побічна дія та взаємодія з іншими групами лікарських засобів.
102. Антагоністи кальцію. Класифікація, фармакодинаміка, фармакокінетика, побічна дія та взаємодія з іншими групами лікарських засобів.

Рекомендована література наведена в «Програмі вступного випробування у формі співбесіди для осіб, які вступають для навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 228 «Педіатрія».